

Maailman muutokset kuudessakymmenessä vuodessa

Tätä tehtävää varten haastattelin ukkiani. Hän on 70-vuotias ja asuu Joensuussa maaseudulla noin neljäkymmenen kilometrin päässä lapsuudenkodistaan. Ukkini on asunut koko elämänsä Joensuun seuduilla. Hänellä on kolme mökkiä, joista kaksi on vuokrattavia. Ukkini asuu punaisessa kaksikerroksisessa talossa maaseudulla kahden järven välissä. Hänellä on kolme lasta. Kaksi poikaa ja yksi tytär.

60-luvulla ukkini lapsuudessa hän auttoi vanhempiaan paljon kotihommissa. Kotiaskareita oli esimerkiksi heinien haravointia, peltojen kitkemistä, kotieläinten ruokkimista ja muita maanviljelyshommia. Kotieläimiä ukillani oli lehmiä, hevonen, kanoja ja sika. Kotona syötiin usein perunaa, karjalanpiirakoita ja välillä läskisoosia kun oli sikoja ja niitä teurastettiin. Omasta maasta sai esimerkiksi porkkanaa ja lanttua. Minulla kotiaskareita ovat pöydän kattaminen, tiskikoneen tyhjentäminen ja roskien vienti. Ukillani ei ollut mahdollisuutta tyhjentää tiskikonetta, kun ei sellaista ollut. Minä myös pesen omat pyykkiäni kerran viikossa. Meillä on vain yksi lemmikkikoira, eikä sellaisia eläimiä, joita ukillani oli hänen lapsuudessaan. Kotona syömme sellaisia yleisiä kotiruokia, kuten makaronilaatikkaa, hernekeittoa tai lihapullia.

Lapsuudessaan ukkini vietti aikaa sisarustensa ja kahden naapurin pojan kanssa, jotka asuivat noin kilometrin päässä ukkini lapsuudenkodista. Paljonkaan sen pidemmälle ei päässyt, koska ei ollut mitään kulkuneuvoa muuta kuin polkupyörä tai sitten piti mennä kävellen. Talvella pääsi sitten hevosen vetämässä reessä vähän pidemmälle. Minäkin vietän vapaa-ajalla aikaani sisarusteni ja kavereideni kanssa. Tosin kaverini asuvat lähempänä kuin ne pojat, joiden kanssa ukkini vietti aikaa lapsuudessaan. Nykyään kulkuneuvoja on vaikka minkälaisia ja niillä pääsee paljon pidemmälle kuin ennen. Autolla voi liikkua lyhyitä, että pitkiäkin matkoja. Junalla pääsee nopeammin kuin autolla ja lentokoneella pääsee liikkumaan eri maihin asti.

Yhteydenpito jäi vähäiseen, koska ei ollut mitään millä voisi pitää yhteyttä. Koulussa pystyi sitten vaihtamaan kuulumisia kavereiden kesken jutustelemalla. Harrastusiakaan, joissa olisi voinut vaihtaa kuulumisia ja viettää aikaa kavereiden kanssa, ei ollut. Nykyään voi

pitää yhteyttä monellakin tavalla. Voi soittaa vaikka ihan normaalin puhelun, Whatsapp-puhelun tai vaikka Snapchat-puhelun. Muuten kuin puhelimella yhteyttä voi pitää vaikka postittamalla kirjeitä. Harrastuksia on kehitetty todella paljon. Moni lapsi ja nuori harrastaa jotain. Minä itse harrastan tällä hetkellä cheerleadingia. Ennen kun aloitin sen harrastin salibandyä.

Ukkini näki sukulaisiaan hyvin harvoin, vaikka he eivät asuneet kaukana toisistaan. He olivat hyvin vähän tekemisissä puolin ja toisin. Ainoat ukkini sukulaiset, joita hän näki oli hänen perheensä, johon kuului äiti, isä, kaksi siskoa ja yksi veli. Ukillani oli isokin suku Räkkylässä, mutta hän näki heitä vain hyvin harvoin. Ei juuri ollenkaan. Minä näen sukulaisiani yleensä lomilla ja silloin kun on pidempiä viikonloppuja. Joskus myös ihan tavallisenakin viikonloppuna. Yleensä näen ukkia, mummia, molempia enojani, toisen enoni puolisoa ja serkkuaani. Joskus käymme myös isotätini luona. Näen myös joskus kavereitani, jotka asuvat Joensuussa. Isääni en ole ikinä ehtinyt tuntemaan ja näen vain äidin puolen sukulaisiani.

Koulu, jossa ukkini opiskeli oli pieni, vanha ja puinen kyläkoulu. Opettajia oli kaksi ja oppilaitakin hyvin vähän. Kouluun piti aina mennä itse omin avuin kävellen tai pyöräillen. Kun ukkini meni neljännelle luokalle, alkoi olla jo kuljetuksia taksilla. Välitunneilla oli pakko mennä ulos ja koulussa piti käyttäytyä hyvin. Koulupäivään kuului koulumatka, normaalit oppitunnit ja välitunnit. Joulujuhla oli vuosittainen tapahtuma, johon mentiin hevosella ja reessä istuen. Tai kuten ukki sanoi: "Hevosella mentiin ja reessä istuttiin". Joulujuhlassa oppilaat esittivät aina jotain esityksiä tai lauluja. Yläaste, jossa minä opiskelen tällä hetkellä on viisikerroksinen iso koulu. Siellä on noin viisisataa oppilasta opettajien lisäksi. Päivässä on kaksi välituntia, jolloin on pakko olla ulkona. Niiden lisäksi on kaksi puolentunnin välituntia ja kaksi viiden minuutin siirtymävälituntia. Koulupäiväni ovat kuusi viiva seitsemän tuntia pitkiä. Tärkeimpiä vuosittaisia tapahtumia koulussa ovat joulujuhla ja kevätjuhla. Molemmissa oppilaat esittävät erilaisia esityksiä. Kevätjuhlassa jaetaan lukukauden päättötodistukset. Kuljen yleensä kumpaankin juhlaan kävellen.

Teknologiasta ukki oli sitä mieltä, että se on muuttunut sataprosenttisesti. Silloin kun ukkini oli lapsi ei ollut mitään teknologiaa. Ei ollut puhelimia, autoja, televisioita tai mitään muutakaan. Ensimmäinen mustavalkoinen televisio tuli kun ukki oli ehkä kaksikymmentä vuotta. Ja autoa ei ollut perheessä vaan auton sai sitten kun sen osti itse. Viestimiäkään ei juuri ollut. Radio oli ainut sellainen. Edes sanomalehteä ei tullut. Nykypäivänä teknologia

tuntuu olevan päivänselvä asia. Ei tule juurikaan ajateltua sitä, kuinka ennen ei ollut sitä ollenkaan. Tänä päivänä on televisiota, joista näkyy yli kaksikymmentä kanavaa ja ennen niitä saattoi olla vain kaksi. Älypuhelimet, tietokoneet ja pelikonsolit on kehitetty. Ennen vanhaan keksittiin paljon itse tekemistä esimerkiksi ulkona, kun ei ollut puhelinta, jonka ääressä istua päivät pitkät.

Ukki kertoi minulle hauskan tarinan liittyen kahteen poikaan, jotka olivat menossa talvella järvenjälle. "Kaksi veljestä olivat Kangaslammen koulun jäällä polkupyörällä. Vanhempi meni edellä ja nuorempi tuli vähän perässä. Sitten vanhempi putosi jään läpi veteen ja nuorempi katseli vähän matkan päässä lähempänä rantaa. Vanhempi huusi: "Apua!" niin nuorempi huusi sitten takaisin, että: "Oo hiljaa joku voi kuulla!". Nuorempi poika katseli siinä rannalla, että vanhempi pääsee pois vedestä ja sitten veljekset menivät kotiin. Sitten he kinastelivat tai painivat siellä". Minulle on kerrottu paljon tarinoita siitä, että millaista elämä oli ennen vanhaan. Tarinoita on kertonut ainakin äitini, mummini, ukkini ja molemmat enoni. Osa on ollut hauskoja ja osa on pysäyttänyt ajattelemaan sitä kuinka erilaisen lapsuuden sukulaiseni ovat eläneet minun lapsuuteeni verrattuna.

Odotan innolla tulevaisuutta ja sen tuomia muutoksia, jotta voin vaikka sitten ukkini ikäisenä mietiskellä kuinka paljon maailma on muuttunut. Toivon, että tulevaisuudessa kaikilla voisi olla asiat hyvin. Ettei uusia sotia syttyisi ja vanhat sodat loppuisivat mahdollisimman pian. Että maailmassa kaikki voisivat elää sovussa ilman sitä, että halutaan toisille ihmisille paha. Jää nähtäväksi toteutuuko tulevaisuuden toiveeni ikinä.